

MAHAI JOKOA

Izenburua: 'Donostiarrok harriz harri'. **Egileak:** Koma zerbitzu kulturalak eta Kometa. **Edukia:** Donostia hiria erreta ageri den jolas taula, lau pertsonaia eta 114 fitxa. **Argitaratzailea:** Donostiako Udala.

Miren Koro Campos

HISTORIALARIA

«Batera lan egin behar da, hiria eraikiko bada»

Abuztuaren 31n, berrehun urte beteko dira Donostia suntsitu zutela. Gertakari horren harira, askotariko ekintzak eta jarduerak antolatu dira aurrean Gipuzkoako hiriburuan. *Donostiarrok harriz harri* mahai jokoa bidez ere hiriburuaren historiako parte ilun hori gogoratu nahi da.

Duela berrehun urteko historia gogoratzen da.

Bai, 1813ko udan, porrot handia jasan zuten frantsesek Gasteizen. Gipuzkoako hiriburuak balio estrategiko handia zuenez, kosta ahala kosta, eutsi egin behar ziotela erabaki zuten. Urgull mendian zeuden babesturik. Frantsesak hiriburutik botatzeko helburuarekin, ingelesak eta portugaldarrak iritsi ziren Donostiara. Hiriburura sartzean, hiriarri su eman zioten. 1813ko abuztuaren 31 zen. Egun hartan, Donostia osoa, Trinitate kaleko egun, Abuztuaren 31 kalea zati bat izan ezik, erabat suntsitua geratu zen. Zortzi egun geroago, baina, biztanleen hainbat ordezkari Zubietan bildu ziren, eta hiria berreraikitzea erabaki zuten.

Hain zuzen, orain dela berrehun urteko histori hori kontatzen edo gogoratzen da jokoaren bidez.

Zein da jokoaren helburua?

Suntsituta geratu den hiria berreraikitzea da helburua. Hala, lanki-

detza edo talde lanaren bidez, hiria berriro eraikitzea lortu behar dute jokalariek. Orain dela berrehun urte donostiarrek erabili zuten elkar laguntzeko dinamika bera da, beraz, jolasaren oinarria.

Zenbat jokalarik parte har dezakete?

Berez, lau pertsonaia daude. Lau horietatik bi maila sozial altuko biztanleak dira, eta beste biak langile xumeak. Izan ere, garai hartako Donostiaren isla izatea nahi genuen jokoa, eta, beraz, giza talde ezberdinetako pertsonaia sortzea erabaki genuen. Berez, lau pertsonaia dira, baina, jokalaria askok parte hartu nahi badute, taldeak osa daitezke.

Zer egin behar da?

Hiria berriro eraikitzea da azken helburua. Jolasteko taula Donostia hiriaren mapa edo plano bat da, eta bertan hiriburu erreta edo

fitxa horiek hutsik dauden beste laukitxoetan zein aurrez jarritakoen gainean jar daitezke. Beste zazpi fitxetan eraikin baten fatxadaren irudiak dira; hiria berreraikitzeko topatu beharrekoak, alegia. Azkenik, beste hamabi fitxa daude, eta fitxa horietan lau eraikin daude: eraikin bakoitzeko hiru fitxa. Fitxa horiek taularen lau izkinetan jarriko dira.

Nola mugitu daitezke alde batetik bestera?

Harrien seinatutako fitxa ematen zaizkio jokalaria bakoitzari. Bidean aurrera egiteko, harriak erabili beharko dituzte; zenbat lauki egin nahi den aurrera, hainbat fitxa erabili beharko ditu. Jokalaria geratzen den laukian topatuko duen edo dituen fitxek buelta emango die. Han topa dituzke: adreiluen fitxa gehiago, zorigaitzoko fitxak, eraikinen irudiak...

Lankidetzaz jolas bat da, ezta?

Bai, batera lan egin behar da, hiria eraikiko bada. Zorigaitzoko fitxaren bat egokituz gero, adibidez, beste

jokalaria joan behar dute hura salbatzera. Edo inor harririk gabe geratzen bada, beste jokalariren batek joan beharko du harriak ematera. Denen artean eraikin baten irudia duten hiru fitxa berdin topatu behar dituzte; lanak nondik hasi adieraziko diete fitxa horiek. Bestalde, fatxada bereko zazpi zatiak ere bildu behar dituzte. Denek batera lan egitea beharrezkoa da, beraz, kalkulua eta estrategia oso garrantzitsuak dira jokoan.

Noiz amaitzen da jokoa?

Behin, eraikin bateko zazpi zatiak bildu ostean, hiria berreraikitzeko lanen abiapuntuan elkartu behar dute jokalaria guztiek. Lanen abiapuntua eraikin bat izango da. Eraikitzen hasteko ezinbestekoa izango da eraikinaren zazpi zatiak edukitzea, eraikinaren hiru irudi berdinez izatea eta jokalaria guzti-guztiak bertan izatea. Partaideren bat falta baldin bada, ezin dira eraikitze lanak hasi.

suntsituta ikus daitezke. Plaza Berrian hasten da jokoa –gaur egungo, Konstituzio enparantza–, eta han kokatzen dira lau jokalaria. Jokalaria guztiek batera eraiki beharko dute hiria, denen artean, beraz, elkar lagundu beharko dute. Horretarako, eraikin baten aurreko aldearen edo fatxadaren zazpi zatiak aurkitu beharko dituzte. Zati horiek hiritik barreiatuak daude.

Non jarri behar dira fitxak?

Hasteko, atzeko aldean jolasaren izena duten 19 fitxa hartu, buelta eman –eraikin eta fatxadak ahoz behera daudela–, ongi nahastu eta bidean dauden borobiltxoetan jarriko dira; borobiltxo bakoitzean bat. Gauza bera egingo da harri fitxekin eta zorigaitzokoekin. Azken